

EXPOSITIE Foto's, tekeningen en attributen schetsen beeld van aanleg kanaal en belang ervan voor Elsloo en Stein

Annie van Schendel-Haenen en haar zoon Paul bekijken oude foto's over het kanaal. Onder: aandacht voor de sarcofaag in Stein.

foto's Luc Lodder

'Toen is Elsloo modern geworden'

Wat tien jaar graafwerk deed met Elsloo en Stein toont een duo-expositie over het Julianakanaal. Een 96-jarige Elsloose haalde jeugdherinneringen op in het Streekmuseum Elsloo.

door Eric van Dorst

De helft van het vooroorlogse Elsloo werd afgegraven en de sloophamer maakte korte metten met 43 woningen, het gemeentehuis en een school. Er was wel wat gemor en een enkeling dreigde zelfs met fysiek geweld. Maar van een opstand was geen sprake. „Waarom zouden ze”, vraagt Annie van Schendel-Haenen zich nuchter af. Ze is vandaag ongetwijfeld de oudste bezoeker van de expositie '80 jaar Julianakanaal'.

„Toen is Elsloo modern geworden. Het kanaal heeft welvaart gebracht. De mensen op de Scharberg kregen een nieuw en veel beter huis. Er kwam volop werk. De bakker, de slager en de manufacturenwinkel aan de Kaakstraat kregen het veel drukker”, verhaalt Van Schendel-Haenen in het knusse keukentje van het Streekmuseum Elsloo. Genietend van koffie met abrikozenvlaai, vers gebakken vanwege het drukbezochte Aelser Vlaaije Fjës

buiten. Vandaar de kraampjes met streekproducten en de figuranten in klederdracht. Op en top nostalgie. De kranige Annie van Schendel, schuin tegenover het museum geboren en getogen, is vorige week 96 geworden. Zicht en gehoor zijn niet meer al te best, maar het brein functioneert nog prima. Ze bekijkt belangstellend foto's, tekeningen en attributen die een beeld schetsen van de aanleg tussen 1925 en 1935 van het Julianakanaal en geeft

daarbij haar eigen heldere commentaar. Allerlei persoonlijke herinneringen komen boven. „Vannacht lag ik me nog in bed af te vragen hoe het ook weer precies zat met die klei die ze bij Geulle hadden aangetroffen. Daar kon geen water doorheen, die hebben ze gebruikt voor de bodem van het kanaal. Meester Janssen legde ons dat uit.” Vaak ging de kleine Annie met haar vader en andere kinderen de vorderingen van de werken bekij-

ken. „In het begin was het erg modderig allemaal. Ze waren bang dat de kerk door het afgraven ging schuiven. We hebben haaiantanden gevonden en later op het kanaal geschaatst, ik meen in 1933.” Veel indruk maakte het overlijden van een jongetje dat terecht kwam onder een kolenwagen waarmee een stoomlocomotief werd bevoorrad. „Volgens mij was hij het enige slachtoffer dat bij de aanleg viel.”

Een stoel wordt neergezet, zodat Annie het twee minuten durende filmpje van de openingsdag van het kanaal - 16 september 1935 - goed kan bekijken. Hoewel slechtziend herkent ze direct koningin Wilhelmina, als weduwe van de overleden Hendrik in het wit gehuld, die die dag met haar dochter Juliana op een boot over het Julianakanaal ook langs Elsloo voer. „Toen werkte ik net in Maastricht, waar we met vlaggetjes langs het spoor stonden te zwaaien toen de koningin met de trein arriveerde. Maar ik heb haar niet gezien.” Annie blikt in een glazen vitrine met een minuscuul gegraveerd schepje. „Och, heeft ze daarmee ge-graven?” De prinses kreeg het schepje van de stad Maastricht toen ze negentig jaar geleden het startsein gaf voor de aanleg. De namen van lokale notabelen zijn erin gegraveerd. Het kleinood is in bruikleen van de koninklijke familie en bij paleis Noordeinde opgehaald. Luttele onsjes zwaar, een enorm contrast met het andere topstuk van de expositie: de 3500 kilo zware Romeinse sarcofaag in het voormalig Archeologiemuseum in Stein, gevonden in 1924 bij de haven tijdens voorbereidende werkzaamheden voor de aanleg. Ook dat deel van de expositie, met aandacht voor de betekenis van het kanaal voor Stein, Berg en Urmond, is de moeite van een bezoek waard.

www.streekmuseumelsloo.nl en
www.stichtingergoedstein.nl